

روش تحقیق در هنر و طراحی

بصری سازی پژوهش

کرول گری و جولی ین ملینز

مترجم: طاهر رضا زاده

روش تحقیق در هنر و طراحی

بصری سازی پژوهش

کرول گری و جولی ین ملینز

مترجم: طاهر رضا زاده

گنجینه

سرشناسه	گری، کارول، ۱۹۵۷ - م. Gary, Carole
عنوان و نام پدیدآور:	بصری سازی پژوهش: روش تحقیق در هنر و طراحی / کرول گری و جولی یین ملینز؛ مترجم طاهر رضازاده.
مشخصات نشر	تهران: فرهنگستان هنر جمهوری اسلامی ایران، مؤسسه تألیف، ترجمه و نشر آثار هنری «متن»، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۳۲۰ص.
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۲۳۲-۲۲۸-۲
یادداشت	وضعیت فهرست نویسی: فیبا.
یادداشت	عنوان اصلی: Vicualizing research: aguide to the research process in art and design, c2004.
موضوع	طراحی - تحقیق - روش شناسی - دستنامه ها.
موضوع	تحقیق - روش شناسی - دستنامه ها.
شناسه افزوده	ملینز، جولیان؛ Matins, Julian
شناسه افزوده	فرهنگستان هنر جمهوری اسلامی ایران، مؤسسه تألیف، ترجمه و نشر آثار هنری «متن».
رده بندی کنگره	۱۳۹۴ ب۶-۵۴ / NK ۱۱۷۰
رده بندی دیویی	۷۰۷/۲
شماره کتابشناسی ملی:	۴۱۲۹۷۴۴

مؤسسه تألیف، ترجمه و نشر آثار هنری «متن»

روش تحقیق در هنر و طراحی

بصری سازی پژوهش

کرول گری و جولی یین ملینز

مترجم: طاهر رضازاده

ویراستار: امین ایرانپور

صفحه آرا: میثم رادمهر

طراح جلد: محمدرضا عبدالعلی

چاپ اول ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

لیتوگرافی: فرایندگویا

چاپخانه: شرکت چاپ و نشر شادرنگ

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۳۲-۲۲۸-۲

کلیه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

نشانی: تهران، انتهای خیابان فلسطین جنوبی، خیابان لقمان ادهم، بن بست بوذرجمهر، شماره ۲۴.

مؤسسه تألیف، ترجمه و نشر آثار هنری «متن». تلفن: ۰۶۶۴۹۸۶۹۲-۴. دورنگار: ۶۶۹۵۱۶۶۲

صندوق پستی: ۱۳۷۷-۱۳۱۴۵ پست الکترونیک: publishing@honar.ac.ir

فروشگاه مرکزی: خیابان ولی عصر، نرسیده به چهارراه طالقانی، شماره ۱۵۵۰، ساختمان مرکزی

فرهنگستان هنر. تلفن: ۰۶۶۴۹۰۹۹۰

نشانی اینترنتی: www.matnpublishers.ir

فهرست مطالب

فهرست تصاویر	۸
سابقه نویسندگان	۱۱
به جای پیشگفتار: «آلیس در سرزمین عجایب»	۱۳
سپاس نامه	۱۹
مقدمه	۲۱

۱ برنامه ریزی سفر: مقدمه پژوهش در هنر و طراحی

۱-۱ روایت مسافران: چگونه عملی کاران سراز کار پژوهشی درمی آورند؟	۳۱
۲-۱ فرایند پژوهش - چه چیزی؟ چرا؟ چگونه؟ که چه؟	۳۵
۳-۱ نقشه راه: اهمیت روش شناسی	۴۱
۴-۱ «عملی کار بازانندیش»	۴۸
۵-۱ پژوهش های مدارج عالی: رویکردهای روش شناختی	۵۱
مآخذ و منابع مطالعه برای فصل ۱	۶۴

۲ نقشه برداری زمین: روش های زمینه مندسازی پژوهش

۱-۲ هدف و ساختار نقد و بررسی زمینه	۶۷
۲-۲ تفکر و واکنش انتقادی: مهارت های کلیدی	۷۱
۳-۲ جست و جوی مطالب مرجع و استفاده از آن ها در پژوهش های هنر و طراحی	۷۷
۴-۲ نقد و بررسی زمینه: نقشه برداری زمین	۸۵

۵-۲ ایده‌نامه	۹۶
مآخذ و منابع مطالعه برای فصل ۲	۱۰۵

۳ جای خود را یافتن: تعیین جهت و ترسیم موقعیت پژوهش

۱-۳ طرح سؤال پژوهش: از نقشه برداری به مکان‌یابی - نمای کلی به نمای شخصی	۱۰۷
۲-۳ بازگشت به روش‌شناسی: دیدگاه‌ها و رویکردهای ممکن در پژوهش	۱۱۴
۳-۳ تنظیم و نوشتن طرح‌نامه پژوهش	۱۲۱
۴-۳ مدیریت اطلاعات پژوهش	۱۳۲
مآخذ و منابع مطالعه برای فصل ۳	۱۳۹

۴ گشت‌وگذار در زمین: پایه‌گذاری روش تحقیق‌های مناسب

۱-۴ موردی در پژوهش بصری	۱۴۳
۲-۴ داده‌ها، مدارک، ادعاها: اساسی برهان	۱۴۸
۳-۴ گشت‌وگذار در زمین: خودروهای جست‌وجوگری	۱۵۱
۴-۴ ملاحظات درباره ارزیابی و تحلیل مقدماتی	۱۷۸
مآخذ و منابع مطالعه برای فصل ۴	۱۸۱

۵ خواندن نقشه: روش‌های ارزیابی و تحلیل

۱-۵ ارزیابی، تحلیل و تفسیر	۱۸۵
۲-۵ نمونه‌های تحلیل در پژوهش‌های هنر و طراحی	۱۹۵
۳-۵ «بازی بازی» با داده‌ها: ابزارهای تحلیل	۲۰۲
مآخذ و منابع مطالعه برای فصل ۵	۲۱۹

۶ گزارش سفر: تأیید دانش جدید و انتقال نتایج پژوهش

۱-۶ تأیید دانش جدید: خشتی دیگر روی دیوار!	۲۲۱
۲-۶ گزارش سفر: بیان یافته‌های پژوهش	۲۲۹
۳-۶ رسیدن به مقصد! دفاع از قلمرو، انتشار پژوهش، و سفرهای بعدی	۲۴۳

۲۵۲		مآخذ و منابع مطالعه برای فصل ۶
۲۵۵		پیوست ۱ رده‌بندی ملاک‌های ارزیابی
۲۵۹		پیوست ۲ معیارهای ارزشیابی رساله‌های دکتری
۲۶۱		پیوست ۳ تعریف «اصالت»
		پیوست ۴ پرتفولیوی مدارک دانشجویان تحصیلات تکمیلی (برمبنای رده‌بندی ملاک‌های
۲۶۳		ارزیابی)
۲۶۹		شرح‌نامه: واژگان تحقیق مربوط به هنر و طراحی
۲۷۹		واژه‌نامه انگلیسی به فارسی
۲۹۳		واژه‌نامه فارسی به انگلیسی
۳۰۷		نمایه

فهرست تصاویر

۱ نمودار مطالب کتاب	۲۸
۱-۱ فرایند پژوهش - مسائل مهمی که در ابتدای پژوهش باید بررسی شوند	۳۷
۲-۱ پارادایم‌های تحقیق (برگرفته از گویا، ۱۹۹۰، با تصرف)	۴۶
۳-۱ پژوهش عمل‌بنیان شبیه فیل است (طراحی تامس پتیسن، ۱۱ ساله)	۵۳
۴-۱ مثلث‌بندی	۶۲
۱-۲ راهبردهای جست‌وجوی اطلاعات: پیوند مطالب «مدارها»ی مختلف از لحاظ ارتباط	۷۹
۲-۲ روش‌های مدیریت اطلاعات نقد و بررسی زمینه	۸۱
۳-۲ نمودار ساده نقد و بررسی زمینه (برگرفته از پنگلی، رساله دکتری، ۱۹۹۷)	۸۷
۴-۲ کلیت بصری پیچیده‌تری از نقد و بررسی زمینه (برگرفته از بائل، دکتری، ۱۹۹۸)	۸۹
۵-۲ نمودار شش ضلعی مسائل طراحی پایدار (برگرفته از رساله دکتری در حال انجام)	۹۱
۶-۲ ماتریس سه بعدی	۹۲
۷-۲ نمودار شبکه‌ای: دروسی که در مدرسه‌ای هنری تدریس می‌شود	۹۴
۸-۲ بازاندیشی - برای - عمل - فرایندی چرخشی (برگرفته با دخل و تصرف از کاون)	۹۶
۹-۲ ایده‌نویسی بازاندیشانه، بخشی از «ساختار سرگرمی‌های جدی» (برگرفته با دخل و تصرف از مکالیس)	۹۷
۱۰-۲ نمونه تجسم بصری شتاب و پیشرفت پروژه	۱۰۱

- ۱-۳ ویژگی‌های تحقیق طبیعی‌گرا (برداشت بانل از ایده رابسن) ۱۱۷
- ۲-۳ زمان‌بندی مرسوم دوره‌های دکتری/امفیل ۱۲۷
- ۳-۳ نمونه نقشه کار ۱۲۸
- ۴-۳ نمونه استفاده از آیکون (بانل، ۱۹۹۸ - رساله دیجیتال) ۱۳۵
- ۱-۴ تصویربرخالی ۱۴۷
- ۲-۴ مراحل فرایند پژوهش - نمای کلی (در نسخه چندرسانه‌ای این تصویر روش‌های خلاقه/بصری مورد استفاده در مراحل مختلف تشریح شده است) ۱۵۲
- ۳-۴ نقشه ذهن، نمای کلی روش‌های مورد بحث در این بخش ۱۶۲
- ۴-۴ عکس شرح‌دار از رساله دکتری در حال انجام ۱۶۳
- ۵-۴ صفحاتی از دفتر طراحی، طراحی اشکال سه بعدی ۱۶۶
- ۶-۴ مدل با اندازه واقعی و مواد موقتی، مجسمه اصلی ۱۶۷
- ۷-۴ جلسه «سویت باکس» بیمارستان‌ها به زبان هنر حرف می‌زنند: ضبط مکالمه‌های بصری ۱۷۱
- ۸-۴ ترسیم روش‌های به‌کاررفته در پژوهش و رابطه هریک با دیگری ۱۷۷
- ۱-۵ عینک‌ها، الک‌ها و صافی‌ها استعاره معیارهای متفاوت تحلیل داده‌هايند ۱۸۸
- ۲-۵ الگوی بصری کار خلاقانه پژوهشگر (برگرفته از بانل، ۱۹۹۸ - رساله دیجیتال) ۱۹۲
- ۳-۵ استفاده از سه روش برای دستیابی به دیدگاه‌های مختلف درباره مسئله اصلی - شیوه‌های تدریس ۱۹۶
- ۴-۵ نمونه نمودار خوشه‌ای، نشان‌دهنده چهار روش تدریس متفاوت ۱۹۶
- ۵-۵ استفاده از ساختار ماتریس هایپرلینکی برای تحلیل تطبیقی فرم، روش، ماده، ساختار در علم، موسیقی و مجسمه‌سازی ۱۹۸
- ۶-۵ استفاده از ساختار ماتریس هایپرلینکی برای تحلیل تطبیقی فرم، روش، ماده، ساختار در شش مجسمه متفاوت ۱۹۸
- ۷-۵ تجسم بصری تحلیل با استفاده از استعاره «بشقاب» ۱۹۹
- ۸-۵ سه مرحله تحلیل - رد کردن از صافی، نقشه برداری / گروه‌بندی، و بازجویی مجموعه آثار پیش از نتیجه‌گیری ۲۰۰

- ۹-۵ استفاده از مثلث بندی در تحلیل: کاربرد دیدگاه‌های متعدد و مختلف ۲۰۱
- ۱۰-۵ ماتریسی که برخی از مباحث مطروحه را نشان می‌دهد ۲۰۵
- ۱۱-۵ نمونه روندنما (واتسن، ۱۹۹۲) ۲۰۸
- ۱۲-۵ فریمی از روندنمای متحرک شام بریم بیرون؟ ۲۰۹
- ۱۳-۵ نمونه ساده ساختار تحلیل بعدی ۲۰۹
- ۱۴-۵ تحلیل بصری آلودگی هوا ۲۱۰
- ۱۵-۵ تحلیل تولید دیجیتالی محصول ۲۱۲
- ۱۶-۵ ماتریس زمانی پیشنهادی برای تحلیل ایده‌نامه ۲۱۳
- ۱۷-۵ پژوهش مانند فیل است ۲۱۳
- ۱-۶ نقشه پروژه «برنامه آموزشی هم‌زمان صنایع دستی» (برنت، ۱۹۹۹) ۲۳۶
- ۲-۶ نمونه سند آنلاین ۲۴۰

سابقه نویسندگان

کرول گری و جولی‌ین ملینز صاحب کرسی‌های پژوهشی مدرسه هنر‌گری‌اند، دانشگاه رابرت گوردن، ابردین، اسکاتلند. کرول استاد پژوهشی و جولی‌ین دانشیار گروه طراحی است. هر دو دکتری دارند و تجربه گسترده‌ای در زمینه راهنمایی و داوری دوره‌های پژوهشی هنر و طراحی و حوزه‌های مربوطه کسب کرده‌اند. هر دو عملی‌کار نیز هستند و به رابطه خلاق کار عملی، تدریس و تحقیق اعتقاد راسخ دارند. کرول هنرمندی تجسمی است که با استفاده از مواد و فناوری‌های جدید آثار هنری زمینه‌مندی تولید می‌کند. جولی‌ین نیز طراح و سازنده‌ای است که مدت‌های مدیدی است در حوزه تحقیقات سرمایه‌کار می‌کند، مخصوصاً در مورد چگونگی استفاده از فناوری‌های جدید در ایجاد الگوهای جدید پیشه‌وری سنتی.

کرول پس از اتمام «پی‌اچ‌دی نادرست» در سال ۱۹۸۸ - بررسی شیوه‌های تدریس دانشکده‌های هنری - تمرکز خود را بر شناخت شیوه‌های یادگیری تجربی و ساختاری معطوف کرده است، به‌ویژه شیوه‌های یادگیری بصری، و مخصوصاً در نظام‌های آموزشی مدارج عالی. او بخش عمده این تحقیقات را با همکاری جولی‌ین انجام داده است.

کرول اکنون هماهنگ‌کننده پروژه آن دی اج است - یکی از مهم‌ترین پروژه‌های تحقیقاتی شورای تحقیقات هنر و علوم انسانی، به سرپرست‌گری آن داگلس. این پروژه ارزش هنر در مناطق دورافتاده روستایی را بررسی می‌کند (www.ontheedgeresearch.org). اینجا فرصت بی‌نظیری فراهم شده است برای طرح و ارزیابی روش‌شناسی‌های هم‌یارانه و بحث‌ابحثی در پژوهش هنرهای تجسمی، مخصوصاً روش‌های بصری خلاقانه، و طراحی راهبردهای «هنری» مناسب جهت ارزیابی و اشاعه و انتقال مباحث تحقیق. کرول مشخصاً

به تأثیر این پروژه در شکل‌گیری نوعی برنامه آموزشی با معیار مسئولیت و تیزپاسخ‌گری فرهنگی و بافتاری، و نقش آن در سهم‌گذاری مدرسه، با همکاری و هم‌یاری راهبردی، در فرهنگ مربوطه علاقه‌مند است.

رساله دکتری جولی‌ین درمورد روش‌های پخت سرامیک‌های کارگاهی بود. یکی از مهم‌ترین چالش‌های این تحقیق برطرف کردن تنش‌های موجود بین روش‌شناسی‌های تثبیت‌شده علوم کاربردی و رویکردهای بدیل آن‌ها در هنر و طراحی بوده است. این چالش باعث شده است جولی‌ین مدام در جست‌وجوی روش تحقیق‌های مناسب هنرمندان و طراحان باشد.

وی اکنون درگیر پروژه‌هایی است که نحوه استفاده از فناوری‌های وب‌محور در تدریس و یادگیری را بررسی می‌کنند. برخی از این پروژه‌ها شامل موارد زیر است: تشکیل محیط‌های یادگیری سامان‌یافته ابتکاری، طراحی شیوه‌های بازاندیشی و ارزیابی به منظور حمایت از رویکرد یادگیری ساختگیرانگار، و طراحی رابط‌هایی برای دانشجویان معلول.

کرول و جولی‌ین، در مقام عملی‌کاران، مربیان و پژوهشگران متعهد، همچنان با چالش‌های پژوهش هیجان‌زده می‌شوند و همچنان در پی آموختن‌اند.

به جای پیشگفتار: «آلیس در سرزمین عجایب»؛ بحث

داخل لانه خرگوش

حوصله آلیس کم‌کم داشت سر می‌رفت. نمی‌توانست همین‌طور کنار رودخانه پیش خواهرش بنشیند و هیچ کاری نکند. یکی‌دو بار سرش را کرد توی کتابی که دست خواهرش بود، اما نه تصویری داشت نه گفت‌وگویی. با خودش گفت: «چه فایده اگر کتابی تصویر و گفت‌وگو نداشته باشد؟»

داشت توی ذهنش سبک‌سنگین می‌کرد ببیند درست کردن تاج گل داوودی به زحمت بلند شدن و چیدن گل می‌ارزد یا نه، که یکهو خرگوش سفیدی با چشم‌های صورتی به سرعت از راه رسید و از بغلش رد شد.

چیز خاصی نظر آلیس را جلب نکرد؛ حتی با اینکه صدای خرگوش را شنید که با خودش می‌گفت: «ای وای! دیرم شد، دیرم شد!» باز هم تعجبی نکرد (بعداً فکر کرده و به این نتیجه رسیده بود که باید تعجب می‌کرد، ولی چه می‌شد کرد که آن لحظه همه چیز طبیعی و عادی بود)؛ اما، همین‌که خرگوش ناقل دست کرد توی جیب جلیقه‌اش، ساعتش را درآورد و نگاهی به آن انداخت و گازش را گرفت و رفت، آلیس روی جفت پاهایش سیخ شد، چون هیچ‌وقت خرگوشی با جلیقه و ساعت جیبی ندیده بود. از فضولی داشت می‌مرد؛ برای همین افتاد دنبالش و درست لحظه‌ای به او رسید که داشت می‌پرید توی سوراخ گنده زیر پرچین. کمی بعد، آلیس رفت داخل سوراخ؛ محض رضای خدا حتی یک لحظه هم فکر نکرد چطور می‌خواست بیاید بیرون.

آلیس در سرزمین عجایب، نوشته لوئیس کرول

اکنون برای دانشجویان پژوهشی هنر و طراحی زمان هیجان‌انگیز و در عین حال بسیار چالش‌برانگیزی است. هیجان‌انگیز است زیرا، تا حدی، می‌توان روش‌ها و رویکردهایی را ابداع کرد که مختص رشته‌های ما باشد. روش‌شناسی‌هایی که کار عملی‌ بازاندیشانه را در بطن تحقیقات ما می‌نشانند کاری می‌کنند که بتوان راستی‌راستی کتاب‌هایی نوشت که تصویر و گفت‌وگو داشته باشد. اغلب، این نوع گفت‌وگوها راه رسیدن به سایر رشته‌ها را هموار می‌کنند و بدین ترتیب فرصت تحقیقات چندرشته‌ای را فراهم می‌آورند. چالش‌برانگیز است، زیرا بخش عمده‌ای از این قلمرو تحقیقاتی هنوز بکرو ناشناخته است. تصور گم‌شدن در لانه خرگوش تصور محالی نیست.

رویاریویی با چالش‌ها و پشت‌سرنهادهای آن‌ها، به‌کارگرفتن فرصت‌ها و تلذذ هیجان – هیجانی کاملاً واقعی – که پس از طی دوره‌ای پژوهشی به دست می‌آید، نیازمند سه چیز است: ذوق و شوق، اعتماد به نفس و روش.

شما دانشجویان ذوق و شوق نشان دهید. بدون ذوق و شوق، بدون عطش یادگیری و پیگیری، پژوهشی ایجاد نمی‌شود. حس تعجب و کنجکاوی ماست که ما را به پرسیدن و پی پاسخ رفتن وامی‌دارد؛ دوره‌های پژوهشی نیز سرزمین عجایب ما را فراهم می‌کنند. اگر حس تعجب خود را از دست بدهیم – حس جست‌وجوی مداوم حقیقت و زیبایی را – کل ماجرا بیهوده می‌شود. پس بینش خلاق، تفکر خودانتقادی و ذوق و شوق پژوهشی خود را تقویت کنید.

با وجود این، در سرزمین عجایب تحقیق کلاه دوز دیوانه و سحر داروی نقدی هست که می‌تواند احساس خردی و کوچکی در ما به وجود آورد. اینجاست که اعتماد به نفس و اعتقاد به تمامیت تحقیق خود ضرورت می‌یابد. این مسئله مخصوصاً در هنر و طراحی صدق می‌کند، زیرا ما هنرمندان و طراحان گاهی از حوزه خود گذر می‌کنیم و وارد سایر حوزه‌ها می‌شویم. روزی از زبان یکی از دانشمندان حوزه علوم اجتماعی شنیدم که به یکی از دانشجویان دکتری جواهرسازی می‌گفت: «احسنت، ولی متوجه نشدم که کار تو دانش ارتباطات انسانی را چگونه گسترش می‌دهد.»

اگر قرار بر این است که پژوهش هنر و طراحی سهم خاص خود را بگذارد، برعهده تک‌تک ما پژوهشگران هنر و طراحی است که کارایی و سودمندی آن را به روشنی و صبورانه نشان دهیم. چنین کاری را نباید با حالت تدافعی انجام داد، بلکه باید حق به جانب‌وار و از موضع اعتماد به نفس و خویشتن‌باوری انجام داد. اولویت استادان راهنمای شما تقویت اعتماد به نفس شماست، آن‌ها در بزرگه‌های دشوار اعتماد به نفس در کنار تان هستند و حمایتان می‌کنند.

پس، شما ذوق و شوق نشان می‌دهید، استادان راهنمایان اعتماد به نفس شما را تقویت می‌کنند - و این کتاب راهنمای بی‌نظیر و اساسی روش‌ها را معرفی می‌کند.

کرول گری و جولی یین ملینز از مجرب‌ترین سوپروایزرهای دوره‌های پژوهشی هنر و طراحی‌اند در مدرسه هنرگری در ابردین. بیش از یک دهه است که پیشقدم شده‌اند و بنیاد روش‌شناسی‌های جدیدی را نهاده‌اند که کار عملی خلاقانه را در بطن فرایند پژوهش می‌نشانند. سهم‌گذاری بارز ایشان تبدیل فعالیت‌های هنری و طراحیانه خلاق به روش‌شناسی‌های پژوهشی بوده است. آنان قلمروهای پژوهش را زیر پا گذاشته نقشه آن‌ها را کشیده‌اند و برای دانشی که جز از طریق کارهای عملی خلاقانه به دست نمی‌آید منابعی تهیه کرده‌اند. علاوه بر این، گری و ملینز با دانشجویان خود کار کرده و ابزارها و شیوه‌هایی بصری خلق کرده‌اند که هم سؤالات تحقیق را بیان می‌کند و هم نتایج آن را. دانشجویان و اعضای هیئت علمی مدرسه گری نیز از کاربرد اشکال چندرسانه‌ای، به‌منزله ابزار تحقیقاتی، و اسباب شفاف‌سازی فرایندهای پویای کار عملی خلاقانه، که برنامه تحقیق را پیش می‌برد، استقبال و حمایت کرده‌اند.

«رهیافت مدرسه گری» در پژوهش هنر و طراحی بسیاری را تحت تأثیر قرار داده است، از جمله خود بنده را. مهم‌ترین‌یکه رهیافت این مدرسه به تولید پژوهش‌های عمل‌بنیان واقعی در عرصه‌های تحقیقاتی گوناگونی انجامیده و بدین ترتیب تغییری فرهنگی و روش‌شناختی در پژوهش‌های هنر و طراحی به وجود آورده است. البته این تغییر واکنش منتقدانی را برانگیخته است. بعضی از ایشان - به درستی - ایراد کرده‌اند که نبود راهنما و دقت نظر روش‌شناختی در پژوهش‌های عمل‌بنیان گاهی می‌تواند به تولید تحقیقاتی بینجامد که چندان ارزشمند نیستند.

شما به چاله کنجکاوی در افتاده‌اید، به لانه خرگوش. برای اینکه هدفمندانه و آگاهانه بگردید نقشه‌ای لازم است. کتاب‌های بی‌نظیری موجود است که شما را با روش‌شناسی‌های علوم اجتماعی و طبیعی آشنا می‌کند. کتاب‌های فوق‌العاده ارزشمند دیگری نیز هست که تحلیل مطالب بصری را یاد می‌دهد. اما تاکنون هیچ کتابی در راهنمایی دانشجویان هنر و طراحی و شرح روش‌شناسی‌های مختص این رشته‌ها نوشته نشده است.

بصری‌سازی پژوهش چنین راهنمایی است، که از تجربه استادان راهنمای بزرگ و تعدادی از تحقیقات دکتری پیشگام بهره گرفته است. این کتاب شما را به سفر پژوهش می‌برد، کمک‌تان می‌کند نقشه خود را ترسیم کنید، مسائل تحقیقاتی خود را حل و فصل کنید و در نهایت به مقصدی ارزشمند و رضایت‌بخش برسید. در این نکته شکی نیست که در انجام تحقیق خود به کتاب‌های

دیگری هم نیاز دارید، اما حدس من این است که در پستی بلندی‌های مسیر پیش رو این کتاب یار غار شماست، یاری که راهنمایی می‌کند، سؤال می‌پرسد و احتمالات و امکانات راه را نشان می‌دهد.

این کتاب، خاصتاً، کمکتان می‌کند حوزه کلان علاقه‌مندی خود را به خوبی بشناسید و سؤالی طرح کنید که مایه تمرکز کار و تفکر شما باشد. در آخر، کمکتان می‌کند «سهمی اصیل در دانش بگذارید»، انتظاری که از هر دانشجوی پژوهشی در هر رشته‌ای می‌رود. در بدو امر پژوهش، چنین غایتی می‌تواند تشویش و اضطراب آورد. اما، همان‌طور که خواهید دید، اصیل بودن آسان است. ایجاد تفاوتی در جهان با هنر و طراحی - چالش واقعی این است و، به نظر من، رسالت اصلی شما باید این باشد. داستان کوتاهی برایتان نقل می‌کنم:

قدیم، مردی بود که از دار دنیا سه دست کت داشت و دو دست کراوات. بنا بر روایتی، «او قهرمانی است، نه بر ظاهر معمول قهرمانان، با عینکی ته‌استکانی و خصوصیات کلیشه‌ای طبقه "ملاها" و رخساره گلگون خوک‌داران نسبتاً ناموفق». ^۱ هر جا می‌رفت با دو چرخه می‌رفت. عضو شورای منطقه‌ای حزب کارگر در کمبریج بود که به خاطر دفاع از حقوق اجاره‌داران تحت تهدید استرداد - معمولاً املاک دانشگاه کمبریج - شهرتی برای خود فراهم کرده بود. خودش هم از استادان کمبریج بود. خود را وقف دانشجویانش کرده بود اما به محض پایان ترم راهی سیلیکن‌ولی می‌شد.

هر زمان که پسورد کامپیوترتان را وارد می‌کنید از حاصل تحقیقی استفاده می‌کنید که راجر نیدم در سال ۱۹۶۶ انجام داده بود. این نابغه حوزه امنیت کامپیوتر، طراحی سیستم‌های عامل، سیستم‌های مدیریت حافظه و شبکه‌سازی، و مدیر مؤسس آزمایشگاه مایکروسافت در کمبریج در سال ۲۰۰۳ از دنیا رفت. اگر روزی تاریخ تحول دیجیتال نوشته شود، فرصت بسیار خوبی فراهم می‌شود تا این مرد افتاده - این شهروند خوب با حس کنجکاوی تیزش - جایگاه خود را به دست آورد، جایگاهی حتی بالاتر از بیل گیتس. باشد که چنین شود، به ویژه به خاطر بینش تحقیقاتی‌اش. نیدم زمانی نوشته بود:

اگر بر این تصور باشید که تحقیق پی بردن به چیزی است که دیگران نمی‌دانند، تحقیق کردن کار بسیار آسانی است. اما این به خودی خود کافی نیست؛ اگر قرار است تحقیق کنید، باید

تحقیقی بکنید که تأثیری به جا بگذارد. تحقیقات زیادی انجام می شود که قطعاً دانش ما را گسترش می دهند، اما طوری گسترش می دهند که فایده چندانی ندارد. بهترین تحقیقات را با بیل انجام می دهند نه با انبرک.

اصولاً، هنر و طراحی قرار است دنیای ما را قابل استفاده تر، زیباتر و معنادارتر کنند. این خانواده گوناگون رشته های خلاقانه قابلیت پیگیری سؤالاتی را دارد که برای جهان خطرناک، آسیب دیده و تردیدآمیز ما حائز ارزش و اهمیت بسیار زیادی است. به منظور تحقق این قابلیت باید به شیوه های جدید، کاملاً معنادار و، از لحاظ اجتماعی، مسئول توجه خود را بر بینش، ارزش ها و استعداد های خود متمرکز کنیم. باید تحقیق را طور دیگری تجسم کنیم. پس، این کتاب را بخوانید، بیلتان را بردارید و مشغول کردن شوید.

مایک پرس

پی نوشت

1. Naughton, J. (2003) *Lay it on in shovels for Roger*. The Observer, 16 February 2003.

سپاس نامه

اگر بلند نظری و خوش فکری ستودنی همکاران و دانشجویان فعلی و قبلی ما در مدرسه هنرگری نبود، قطعاً چنین کتابی نوشته نمی شد. این انسان های خوب ایده های بکر، تجربیات اصیل و تخصص ارزشمند خودشان را در اختیار ما گذاشتند تا بتوانیم افکار خودمان را سروشکل داده، به چالش بکشیم و بیروانیم؛ از این بابت، به ویژه، از ان داگلس بسیار متشکریم.

از این عزیزان، که در بسیاری از موارد کارشان را مستقیماً در مطالب کتاب به کار برده ایم، تشکر می کنیم: الن واتسن، الینور ویلر، جان پنگلی، هیت ردلیدی، کتی بانل، کارن اسکوپا، سوزنا سیلور، ایشن برت، کرسی کال، استفنی بورن، گوردن برنت، ایان پیری، ریچرد دایس، ایان کارگیل، ایشن موریسن، و سیتن بکستر. از سایر پژوهشگرانی که مدارج عالی را طی کرده اند و نامشان در این کتاب آمده است ممنونیم: جولی راس، ری فلیول، جین پرافت، گوین رنویک، رُز هال، انا میسوسکا و لیلی دیاز کمونن.

واقع بینی و دیدگاه های معقول خود را مدیون حوصله و خوش خلقی سیمون دیویدسن و لیندا گریم هستیم. همچنین به خاطر پشتیبانی اداری نیز از این دو عزیز تشکر می کنیم. و البته سپاس گزار مسئولان دانشگاه رابرت گوردن نیز هستیم که زمان و منابع لازم برای نوشتن این کتاب را در اختیارمان گذاشتند.

تشکر ویژه می کنیم از مایک پرس، که نه تنها دلگرمی مان داده و توصیه های بجایی کرده، پیشگفتار ارزنده ای نیز برای کتاب نوشته است.

بر خود لازم می دانیم از همکارانمان در سایر مؤسسه ها و سازمان ها نیز تشکر کنیم، ایشان با بینش های نقادانه و متون حیاتی و ارزشمند خود در شکل گیری، گسترش و تداوم مباحث

پژوهشی هنر و طراحی سهیم بوده‌اند: ملکم لگرایس، ریچل کوپر، کن فریدمن، دیوید درلینگ، ریچرد بیوکنن، کریس راست، مایکل بیگز، بریل گریم، پیکا گرونما، استوارت اونز، درن نیوبری، پام شنک، جان سوئیفت، جودیت ماترم، برایان تامپسن، باب جررد، نورم شیهن، جان ویکفورد، اندرو استونی‌یر، سوزن تبی، مارتین وولی، وری مکالیس. مرحوم برایان الیسن مشوق دائمی ما بود. — امیدواریم روانش از حاصل کار ما خرسند باشد.

نقش شبکه‌ها و سازمان‌های مختلف و کنفرانس‌های بین‌المللی و انتشارات مربوطه آن‌ها را در شکل‌گیری مباحث پژوهشی ارج می‌نهیم: آکادمی طراحی اروپا، تحصیلات دکتری در طراحی، بررسی نقش کار عملی و کامپیوتر در آموزش هنر و طراحی.

همچنین باید از متفکران خلاق نام ببریم که الهام‌بخش کار ما بوده‌اند: ادورد تافتی، دانلد شون، کالین رابسن، اگون گوبا و دیوید کلب.

ما خود را مرهون قبول زحمت سوزی دیوک و همکاران او در انتشارات اشگیت و صبر و حوصله آن‌ها در مراحل آماده‌سازی این کتاب می‌دانیم.

سپاس و مهر خود را تقدیم همسران و خانواده‌هایمان می‌کنیم، بدون حمایت بی‌دریغ آنان نوشتن چنین کتابی مقدور نمی‌شد. در پایان، این کتاب را به روان پدران و مادرانمان پیشکش می‌داریم:

هرییت و هری گری

مارجری و فردریک ملینز

مقدمه

هدف این کتاب چیست؟

هدف این کتاب راهنمایی دانشجویان تحصیلات تکمیلی هنر و طراحی^۱ در کار پژوهش است. می‌توان آن را همراه برنامهٔ درسی رسمی - از کارشناسی ارشد تا دکتری - برای طراحی و اجرای پروژه‌های تحقیقاتی به‌کار برد. این کتاب راهبردهای مناسب پژوهش‌های هنر و طراحی را تشریح و ارزیابی می‌کند و می‌تواند به ادغام تجربهٔ پژوهشی در کارهای عملی معاصر کمک کند و صلاحیت و رقابت حرفه‌ای را افزایش دهد.

مخاطبان اصلی این کتاب عبارت‌اند از:

- دانشجویان پژوهشی که یک دورهٔ پژوهشی^۲ را در هنر و طراحی و سایر رشته‌های تجسمی / خلاقهٔ مربوطه مانند هنرهای نمایشی، معماری و رسانه‌شناسی می‌گذرانند. دانشجویان پژوهشی سایر علوم تجربی نیز می‌توانند از این کتاب استفاده کنند، زیرا ساختار آن مطابق ساختار عام فرایند پژوهش است.
 - دانشجویان دوره‌های کارشناسی ارشد هنر و طراحی و رشته‌های تجسمی / خلاقه که قصد گذراندن یک دورهٔ پژوهشی دارند و/یا آنان که در برنامهٔ درسی خود به طراحی و اجرای پروژه‌های تحقیقاتی کوچک نیاز پیدا می‌کنند.
- هرچند این کتاب عمدتاً نوعی راهنمای آموزشی است که برای دانشجویان تحصیلات تکمیلی نوشته شده است، استادان راهنما و مدیران پژوهش نیز می‌توانند برای راهنمایی دانشجویان خود از آن استفاده کنند (و مطالب آن را با نیازهای خود تطبیق دهند).
- به علاوه، این کتاب می‌تواند برای اعضای هیئت علمی هنر و طراحی و رشته‌های تجسمی /

خلاقه مربوطه نیز، که می‌خواهند پژوهشی ساختارمند انجام دهند، مفید باشد، یا می‌تواند در ارتقای دانش اعضای هیئت علمی، که هدایت دانشجویان پژوهشی را برعهده دارند، مؤثر واقع شود.

رویکرد آموزشی این کتاب چیست؟

این کتاب درباره یادگیری است - یادگیری پژوهش. این نکته قبول عام یافته است که یادگیری در هنر و طراحی به روش تجربی^۳ انجام می‌شود. ما با کار کردن بهتر یاد می‌گیریم - با تجربه مستقیم موضوع و بازاندیشی درباره آن. ما با کار عملی، با پژوهش و با تأمل در این هر دو آموزش می‌بینیم. این یادگیری فعال و بازاندیشانه رابطه پویایی میان کار عملی و پژوهش برقرار می‌سازد. کار عملی پرسش‌هایی ایجاد می‌کند که نیازمند پژوهش است و متقابلاً پژوهش نیز بر کار عملی اثر می‌گذارد. این یادگیری در نظام تحصیلات تکمیلی صورت می‌گیرد که شامل راهبردهای آموزشی دانشجومحور و کار پروژه‌ای است. این نظام ساختار و معیارهای روشنی را برای یادگیری فراهم می‌کند.

یادگیری تجربی با نظریه یادگیری ساختاری پیوند مستقیمی دارد. اساس ساختگیرانگاری بر سه اصل مهم است: نخست آنکه یادگیری با پاسخ هر فرد به تجربه‌ها و معلومات قبلی او ساخته می‌شود؛ دوم اینکه یادگیری با جست‌وجوی پیگیر به دست می‌آید؛ و اصل سوم آن است که یادگیری در متن جامعه و در تعامل فراگیران با یکدیگر تحقق می‌یابد. از این رو، کتاب حاضر دانشجویان را به پیگیری پژوهش مبتنی بر کار عملی و زمینه تحقیقاتی تشویق می‌کند.

استعاره را ابزاری نیرومند می‌دانند که درک ما را با تدابیر خلاقانه افزایش می‌دهد (لیکاف و جانسن، ۱۹۸۳؛ اورتنی، ۱۹۹۳). تحقیقات ارزشمندی درباره نقش استعاره، به خصوص استعاره مکانی و اجتماعی، در تقویت «رفتار طبیعی و احساس شهودی» در طراحی رابطه‌های انسان و کامپیوتر صورت گرفته است (دانشگاه استنفورد^۴). ما، در توصیف فرایند تحقیق، استعاره «سفر جست‌وجو» را به کار برده‌ایم. این استعاره در متن کتاب به یاری دانشجویان می‌آید تا تخیل خود را در فرایند پژوهش به کار گیرند و خود را جویندگان سرزمینی ناشناخته تصور کنند. این نوع مؤانست با موضوع به «عمق» یادگیری می‌افزاید و فراگیری هدفمندی را رقم می‌زند که ارزش واقعی دارد.

این کتاب «بصری‌سازی پژوهش» نام گرفته است. این عنوان اهمیت تفکر بصری و بصری‌سازی را در فرایند یادگیری هنر و طراحی نشان می‌دهد. ما از شیوه‌های یادگیری بصری / تجربی استفاده می‌کنیم (رایدینگ و رینر، ۱۹۹۸؛ مورتیمور، ۲۰۰۳) و تشویقتان می‌کنیم که هر جا توانستید مهارت‌های بصری خود را برای درک تجربه پژوهش به کار ببرید. چه بسا همچنان‌که بدنه پژوهش شکل می‌گیرد بتوانیم نوعی روش‌شناسی بصری را در آن ببینیم. در فراهم آوردن محتوای این کتاب واقعاً کوشیده‌ایم که به فراخور موضوع فرایندها و روش تحقیق‌ها را بصری کنیم. کتاب وب‌سایتی اختصاصی دارد (www.visualisingresearch.info) که تصاویر مورد استفاده را به صورت رنگی و گاه چندرسانه‌ای نشان می‌دهد و آنچه را که در قالب کاغذ نشدنی است شدنی می‌کند.

ترتیب و ساختار «سفر» مطابق فرایند عام پژوهش است که در بیشتر رشته‌ها به کار می‌رود:

- برنامه‌ریزی و مقدمه چینی پژوهش،
- بررسی زمینه پژوهش،
- تعیین سؤالات پژوهش در زمینه مربوطه،
- تولید و گردآوری اطلاعات با استفاده از روش‌های تحقیق،
- ارزیابی، تحلیل و تفسیر نتایج پژوهش،
- انتقال یافته‌های پژوهش.

با وجود این، کوشیده‌ایم این فرایند عام را - از طریق به کارگیری رویکردهای بصری - روش‌های یادگیری هنر و طراحی درآمیזیم. همچنین برای بسط کاربرد استعاره خود عناوین زیر را برای فصول این کتاب برگزیده‌ایم:

- فصل ۱. برنامه‌ریزی سفر: مقدمه پژوهش در هنر و طراحی
- فصل ۲. نقشه‌برداری زمین: روش‌های زمینه‌مند کردن پژوهش
- فصل ۳. جای خود را یافتن: ترسیم و تعیین موقعیت پژوهش
- فصل ۴. گشت و گذار در زمین: پایه‌گذاری روش تحقیق‌های مناسب
- فصل ۵. خواندن نقشه: روش‌های ارزیابی و تحلیل
- فصل ۶. گزارش سفر: تأیید دانش جدید و انتقال نتایج پژوهش

دلیل نوشتن این کتاب چیست؟

در دهه ۱۹۹۰، مباحثه مفصلی در ماهیت «پژوهش» در هنر و طراحی شکل گرفت.^۵ مواضع مختلفی اتخاذ شد: «کار عملی عین پژوهش است»، «کار عملی شبیه پژوهش است»، «کار عملی به هیچ وجه پژوهش نیست». همه ما سرگردان و بلا تکلیف بودیم. تعریف «پژوهش» دغدغه شده بود. به نظر می رسید لازم است بخشی از قلمرو پژوهش به طراحی و هنرهای خلاقه و نمایشی اختصاص یابد و با عنوان پژوهش «عمل مدار» یا «عمل بنیان» از سایر پژوهش ها متمایز شود.^۶ این تلاشی بود برای ترسیم نوعی رویکرد پژوهشی که اتفاقاً هنوز پیرو تعریف عام و بیش پذیرفته پژوهش به معنای «تحقیقی روشمند و قابل حصول» بود؛ اما به یمن تلاش مذکور «فضا» برای کار عملی - خلق اثر هنری و بازاندیشی درباره آن - گشوده شد و کار عملی در مرکز فرایند پژوهشی جای گرفت. گرچه این عنوان ها برخی را برآشفته کرد (پین، ۲۰۰۰)، تا حدی مفید واقع شد، به ویژه در تضمین سرمایه گذاری برای پژوهش های «عمل بنیان» تحصیلات تکمیلی طراحی و هنرهای خلاقه و نمایشی، مثل برنامه های سرمایه گذاری شورای تحقیقات هنر و علوم انسانی بریتانیا^۷ برای تحصیلات تکمیلی. در این دوره دشوار، دانشجویان پژوهشی روش های گوناگون تحقیق و قالب های مختلف رساله نویسی را جسورانه آزمودند و اعتماد به نفسی، هرچند موقت، در روش شناسی کسب کردند. در انتهای قرن بیستم، روشننگری های مهمی درخصوص مباحثه کار پژوهشی/کار عملی صورت گرفت. در پی سرگردانی عظیم و پس از رأی اداره ارزیابی تحقیقات بریتانیا، در سال ۱۹۹۶، عبارات زیر مطرح شد:

کار عملی حرفه ای نوعی پژوهش به شمار می رود اگر بتوان نشان داد که وابسته به زمینه ای تحقیقاتی است، پرسش بردار است و می توان درباره آن متنی نقدگرانه نوشت، و بر کار هم رشته ای ها و خط مشی ها و فعالیت های عملی دیگر اثر می گذارد. . . .^۸

پس از این، شورای تحقیقات هنر و علوم انسانی تعریفی سودمند از پژوهش ارائه کرد و آن را فرایندی دانست که سه جزء کلیدی دارد:

- سؤال های پژوهشی واضحی که مورد پژوهش قرار می گیرند، و مجموعه ای از برنامه های مربوطه که پیگیری این سؤال ها و یافتن پاسخ آن ها را امکان پذیر می کنند.
- تعیین زمینه ای تحقیقاتی برای سؤال ها، و ارائه دلیلی منطقی که اهمیت جست وجو

و پیگیری این سؤال‌ها، و نه سایر سؤال‌ها، را شرح دهد؛ در توصیف این زمینه باید به تحقیقات دیگری که اکنون در این حوزه انجام می‌شود یا پیش از این شده است به روشنی اشاره کرد؛ نیز باید روشن شود که این پروژه چه کمک ویژه‌ای به پیشرفت خلافت، بینش، دانش و شناخت حوزه مربوطه خواهد کرد.

- تعیین روش تحقیق‌های مناسب برای باز کردن سؤال‌های پژوهش و یافتن پاسخ آن‌ها، و آوردن دلیلی منطقی برای برگزیدن این روش‌ها.

بنابراین، حاصل کار تبیین پژوهشی است دربرگیرنده کار عملی، با سؤال‌هایی روشن و برآمده از زمینه و با رویکرد روش‌شناختی مشخصی که نتایج و برونادهای آن قابل نقد و بررسی باشد، و اینکه مزایا و تأثیرات این پژوهش منحصر به عملی‌کار-پژوهشگر نباشد. سرانجام، آرامش برقرار شد – اکنون وقت آن رسیده است که برخیزیم، عنوان‌ها را کنار بگذاریم و تحقیقات خوبی انجام دهیم. اما مباحثه‌ها باید به شکلی اصولی تر ادامه یابد و دوگانگی و اختلاف کارهای عملی و رویکردهای پژوهشی پذیرفته شود. همچنین باید قدم‌های جسورانه برداشت و به تحولات نویدبخش امیدوار بود.

انگیزه قابل توجهی برای ارتقای کیفیت تحقیقات در بخش هنر و طراحی ایجاد شده است، که مخصوصاً در تجربه فراگیری دانشجویان پژوهشی این بخش و میزان فارغ‌التحصیلی مدارج عالی مشهود است. کارگروه شورای تحصیلات تکمیلی بریتانیا در گزارشی درباره آموزش تحقیق در طراحی و هنرهای خلاقه و نمایشی (۲۰۰۱) توصیه کرده است که در آموزش تحقیق معیارهای واضحی باید وضع شود و منابع، مطالب و ابزارهای پژوهشی بیشتری فراهم آید و تا حد امکان در دسترس قرار گیرد (بخش ششم از گزارش). این کتاب معیارها و ضوابط اداره تضمین کیفیت آموزش عالی (QAA) (www.qaa.ac.uk/public/COP/cop/contents.htm – مراجعه به تاریخ جولای ۲۰۰۳) و پژوهش‌شو و گرین (۱۹۹۶، ۲۰۰۲) درباره ملاک‌های ارزشیابی مدارج عالی را به کار بسته است.

شورای تحقیقات هنر و علوم انسانی، ضمن بررسی اقدامات لازم برای تحصیل و تعلیم در دوره‌های تحصیلات تکمیلی (ژانویه ۲۰۰۲)، دو توصیه مهم کرده است: یکی تعیین ملزومات تحقیق‌آموزی (پاراگراف ۸۲) و دیگری، که مربوط به قبلی است، زمینه‌سازی تأمین مالی این آموزش‌ها (پاراگراف ۸۴). این کتاب پاسخی به این توصیه‌هاست.

امروزه، در بسیاری از مؤسسه‌های آموزش عالی، منابع و تخصصی برای آموزش روش تحقیق‌های خاص هنر و طراحی وجود ندارد؛ بنابراین، آموزش روش تحقیق معمولاً عام و محدود است (گزارش کارگروه تحصیلات تکمیلی بریتانیا در خصوص آموزش تحقیق در طراحی و هنرهای خلاقه و نمایشی - شورای تحصیلات تکمیلی بریتانیا، ۲۰۰۱). با وجود این، مطالب مختص آموزش تحقیق در هنر و طراحی، که ملموس باشد، متقاضیان بسیاری دارد. به نظر ما، همچنان‌که فرصت‌های سرمایه‌گذاری تحصیلات تکمیلی در هیئت‌هایی همچون شورای تحقیقات هنر و علوم انسانی ایجاد می‌شود، این تقاضای قوی‌تر نیز خواهد شد. اولویت اساسی شورای تحقیقات هنر و علوم انسانی ایجاد روش‌های بدیع و خلاقانه در پژوهش است. این کتاب دانشجویان پژوهشی و کارشناسی‌ارشد را تشویق می‌کند، ضمن به‌کارگیری رویکردی دقیق و تأمل‌آمیز، عین این اولویت را رعایت کنند.

محتوای این کتاب از رابطه خلاق میان کار پژوهشی، کار عملی، و تدریس در هنر و طراحی، و دانش تجربی نویسندگان آن در این سه حوزه، و تخصص پژوهشی آن‌ها برگرفته شده است. نویسندگان (به‌همکاری همکاران و دانشجویان) از ۱۹۹۳ پیوسته مطالبی را در خصوص مسائل پژوهشی متعدد منتشر کرده‌اند - از تأملاتی درباره روش‌شناسی و فلسفه تحقیق در هنر و طراحی گرفته تا اظهارنظرهای کاربردی درباره منابع تحقیق.^۱ این مطالب منتشرشده/دستاوردها حکایت بیش از ده سال تجربه در برگزاری، نظارت، و ارزیابی دقیق دوره‌های پژوهشی، و اجرا و اداره پروژه‌های تحقیقاتی در هنر و طراحی است. نویسندگان، ضمن همکاری با همکاران و دانشجویان پژوهشی، در شکل‌گیری پژوهش رسمی در این رشته تأثیرگذار و دریافتن قالب‌های متفاوتی برای رساله‌های دکتری پیشقدم بوده‌اند که از جمله آن‌ها رساله‌هایی است با قالب‌های دیجیتال و رساله‌هایی در قالب چندرسانه‌ای. این کتاب دانش دشواریافته ما درباره تحقیق را در اختیار کسانی می‌گذارد که ممکن است آن را گسترش یا تغییر دهند، یا به شدت آن را به چالش بکشند، و به جای آن دیدگاه کاملاً متفاوتی مطرح کنند.

چگونه از این کتاب استفاده کنیم؟

این کتاب اساساً برای راهنمایی پژوهشگران تحصیلات تکمیلی هنر و طراحی نوشته شده